

**TRABAJO DE FINAL DE GRADO EN TRADUCCIÓN E
INTERPRETACIÓN**

TREBALL DE FI DE GRAU EN TRADUCCIÓ I INTERPRETACIÓ

Departament de Traducció i Comunicació

TÍTULO / TÍTOL

Proposta de traducció comentada al valencià del llibre

Ein Tag mit Freunden

Autora: Noelia Badía Colás

Tutora: Dora Sales Salvador

Fecha de lectura/ Data de lectura: juliol 2023

Resumen/ Resum:

En aquest treball hem realitzat la traducció del llibre infantil il·lustrat *Ein Tag mit Freunden* escrit per Philip Waechter i publicat l'any 2021. Tracta de la història de cinc amics que van necessitant coses els uns dels altres i com s'ajuden.

Aquest Treball de Final de Grau de traducció literària consisteix en una proposta de traducció al valencià perquè el llibre no en té encara una versió i en fer una sèrie de comentaris respecte de la traducció.

Per a començar, drem a terme la introducció, on s'explicarà l'objecte d'estudi i la justificació del treball. A continuació, parlarem del marc teòric, on contextualitzarem l'objecte d'estudi i a més a més, parlarem de la literatura infantil i juvenil. Seguidament, trobarem la proposta de traducció comentada. Finalment, recollirem les conclusions del treball i la bibliografia d'aquest. El text original es troba a l'annex.

Palabras clave/ Paraules clau: (5)

Ein Tag mit Freunden; traducció literària; alemany-català; literatura infantil i juvenil; proposta de traducció

Les normes d'estil que s'han fet servir en aquest treball són les de l'estil bibliogràfic APA (7ª Edició).

ÍNDEX

1. Introducció	4
1.1 Objecte d'estudi	4
1.2 Justificació i motivació	4
2. Marc teòric	5
2.1 Contextualització de l'objecte d'estudi	5
2.2 Traducció editorial: la literatura infantil i juvenil	6
3. Proposta de traducció comentada	11
4. Conclusions	22
5. Bibliografia	24
6. Annex: text original (<i>Ein Tag mit Freunden</i>)	26

1. Introducció

1.1 Objecte d'estudi

En aquest Treball Final de Grau es presenta una proposta de traducció de l'alemany al valencià de l'àlbum il·lustrat *Ein Tag mit Freunden* de Philip Waechter (2021). Tot seguit, farem un comentari de la traducció.

1.2 Justificació i motivació

En el Grau de Traducció i Interpretació de la Universitat Jaume I trobem diferents modalitats de Treballs de Final de Grau. La que s'ha decidit fer en aquest treball és la de proposta de traducció comentada, concretament d'un àlbum il·lustrat de literatura infantil i juvenil.

Com que des de ben menuda he llegit llibres i, a més, he cursat l'itinerari de Traducció Literària, vaig decidir que la millor idea era traduir un text de literatura infantil i juvenil. El meu interès per la traducció literària ve des que vam tindre l'assignatura en tercer, i des d'eixe moment em vaig adonar que volia fer alguna cosa relacionada amb aquesta línia. Traduïsc al valencià perquè és la meua llengua materna i la llengua en què m'agrada expressar-me allà on vaig. Per això, com que aquest àlbum no està encara traduït al valencià, m'agradaria que també estiguera accessible a un públic valencianoparlant, perquè considere que també tenim dret a llegir en la nostra llengua.

En un principi no vaig pensar que volia traduir un text en alemany, sinó un en anglés, però em vaig detindre a pensar i vaig decidir que traduir un text de l'alemany al valencià em resultaria més profitós, ja que de segur que aprendria molt més. És un idioma que m'apassiona, tot i que no és el més fàcil del món. Vaig cursar l'assignatura de Traducció Alemany-Català en tercer curs, i després me'n vaig anar d'Erasmus en quart curs i també vaig cursar una assignatura d'alemany, així que eixos dos anys em van servir per a aclarir-me i adonar-me que realment és un idioma impressionant i que cada vegada més gent té més interès per ell.

A més a més, he triat aquest llibre il·lustrat perquè em pareix una història molt bonica que narra com els amics estan per a qualsevol cosa, i això també m'ha fet reflexionar, ja que considere que és important tindre a eixe tipus de persones al nostre voltant.

2. Marc teòric

2.1 Contextualització de l'objecte d'estudi

L'àlbum il·lustrat *Ein Tag mit Freunden* (2021), de l'autor Philip Waechter i publicat per l'editorial BELTZ & Gelberg, conta les aventures d'un grup de cinc amics durant un dia sencer. El personatge principal és Os Rentador, que està avorrit i vol coure un pastís de poma, però com que no té ous, pensa que és una bona idea anar a casa de Rabosa, ja que té gallines i de segur que en tindrà. Com que aquesta està ocupada i necessita una escala per a arreglar la teulada, van en busca de Teixó, un altre dels seus amics que també necessita ajuda per a resoldre uns mots encreuats. Els mots encreuats tracten alguna cosa relacionada amb la mel, així que busquen a Os i, més tard, s'uneix Gralla. Els quatre amics caminen pels camps i, finalment, troben a Os intentant pescar en un rierol. A través de la història, els personatges experimenten situacions i emocions diferents. Això els ajuda a aprendre sobre l'amistat i la resolució de problemes. Les il·lustracions són una part fonamental del llibre i ajuden a transmetre el missatge de la història.

Philip Waechter va estudiar disseny gràfic a la Fachhochschule de Mainz i es va especialitzar en il·lustració. És il·lustrador, dissenyador gràfic i autor de llibres infantils. El 1999 va fundar la *Labor Atelieregemeinschaft*, una associació formada per dissenyadors gràfics, il·lustradors i autors independents a Frankfurt. Els projectes que fan són llibres de literatura infantil i juvenil, articles per a periòdics i revistes, portades de llibres, etc. L'associació és coneguda principalment pels llibres infantils. *Ich so du so* va ser un dels primers llibres ("Labor Atelieregemeinschaft," 2022).

L'autor ("Philip Waechter", 2022) ha escrit nombrosos llibres il·lustrats com ara *Die Geschichte meines Opas* (2003), *Rosi in der Geisterbahn* (2006), *Sohntage* (2008), *Kuchen bei mir* (2014), etc. i ha guanyat uns quants premis, com ara l'*Eulenspiegelpreis der Stadt Schöppenstedt* per a *Rosi in der Geisterbahn* (2006), el *Leipziger Lesekompass* per a *Der Flugplatzspatz nahm auf dem Flugblatt Platz* (2019), el *Kinderbuchpreis des Landes Nordrhein-Westfalen* per a *Toni will ans Meer* (2021), i finalment, el premi *Libro del año* en la categoria d'àlbum il·lustrat per a *Ein Tag mit Freunden* (2022). Aquest últim premi fou atorgat per les llibreries de Madrid.

2.2 Traducció editorial: la literatura infantil i juvenil

En primer lloc, caldrà explicar què és la traducció literària, i és un tipus de traducció que transmet les idees d'un text o d'una obra d'un idioma a un altre, tot conservant l'estil i l'originalitat de l'autor o l'autora. És un treball minuciós i detallista que requereix certa creativitat a l'hora d'escriure. A més a més, s'han de conèixer les cultures que es tradueixen, ja que cada text té trets característics del territori i el temps en què s'ha produït.

D'acord amb Parcerisas (2010, pp. 19-20):

No és cap descobriment que la traducció és un excel·lent barem per a mesurar la salut d'un sistema literari concret i que serveix per a enfortir-lo amb referents universals de pes, per a sostenir-lo quan manquen produccions originals, o per a renovar-lo quan els models en ús esdevenen estantissos i empobrits. [...] Però és innegable que l'estudi global de les traduccions ens diu molt sobre un sistema literari concret en un moment determinat, sobre el pes de les modes literàries, sobre la popularitat dels gèneres, sobre les exigències comercials del mercat, sobre les influències de la promoció i de la publicitat, etc.

La traducció literària té una importància enorme en el món de hui dia, ja que ens permet accedir a altres cultures i maneres de veure el món a través de la literatura. Gràcies a la traducció, els lectors i les lectores poden gaudir d'obres literàries de diferents països i èpoques, i experimentar les emocions, les idees i les perspectives que aquestes obres transmeten.

A més, la traducció literària ajuda a promoure la diversitat cultural, així com a preservar la història i el patrimoni literari d'altres països i cultures. A través de la traducció, les obres literàries també poden arribar a nous públics i mercats, i així amplien la seua difusió i influència en el món.

Quant a la dependència del català de les obres traduïdes prèviament al castellà, podem confirmar que, majoritàriament, es tradueix al català el que primer ha triat el mercat espanyol. Les dades ens confirmen que les dues llengües que més originals forneixen, i en proporcions molt semblants, són el castellà i l'anglès (García de Toro, 2006).

Segons la Biblioteca Nacional d'Espanya (Biblioteca Nacional de España, s. d.), la literatura infantil i juvenil s'entén per «las obras de creación para niños y jóvenes». Hui dia té una gran importància

al món, ja que ajuda els xiquets i les xiquetes des de ben menuts a formar-se com a persones, fomenta la creativitat i ensenya i transmet valors. El seu objectiu és estimular la imaginació dels joves lectors, fomentar la seua curiositat i despertar la seua passió per la lectura. També pot ser una eina educativa útil per a ensenyar valors i habilitats socials i emocionals als joves lectors.

La literatura juvenil ocupa un lloc prominent en el sistema literari català a causa dels seus usos educatius i, de retruc, de la seua importància comercial per al sector editorial. Dins d'aquest àmbit, la literatura juvenil traduïda constitueix, al seu torn, una part gens menyspreable del pastís. Això, per si mateix, ja en justifica l'estudi des d'una perspectiva acadèmica, més enllà d'aquells prejudicis tradicionals sobre la seua vàlua literària que sovint l'arraconen al soterrani de la literatura (Marco, 2017).

Per a García de Toro i Marco (2010), d'una banda, els llibres adreçats a infants que comencen a llegir s'han de mantenir, forçosament, en un nivell de gran simplicitat tant lèxica com gramatical, mentre que, d'una altra, els que formen part de col·leccions juvenils adreçades a adolescents (entre 14 i 18 anys, potser) mostren pocs trets distintius i, en molts casos, exhibeixen un grau de dificultat lingüística molt semblant al de les obres per a adults.

García de Toro (2014: 131) argumenta que «la idea de que traducir para niños es una actividad fácil se sustenta sobre la base de que la literatura para niños es un género menor. Y la consecuencia que se deriva de ello es la siguiente: como es considerada una actividad fácil, en la que no se precisan unas habilidades específicas por parte de los traductores, no se solicita ningún tipo de especialización, como sí ocurre por el contrario con otras ramas de la traducción, como la traducción jurídica o la traducción audiovisual».

Segons Madueño (2004), «la creació d'una literatura genèricament concebuda per al públic infantil i juvenil és un fenomen recent. [...] L'escola, l'espai per al desenvolupament de l'individu en el seu camí cap a la maduresa, utilitza el llibre de text com a element transmissor del coneixement. El llibre, doncs, es converteix en una eina educativa, creada per a codificar, a través de l'escriptura i la lectura, els continguts més adequats. També la lectura literària aconsegueix introduir-se en l'àmbit escolar i ésser considerada part fonamental en l'aprenentatge infantil i juvenil, aportant el tractament de temes d'àmbit universal i, sobretot, un gust pel valor estètic. La literatura esdevé una activitat plaent a la vegada que personal i creativa,

exigeix del lector una implicació en la recreació imaginativa dels seus continguts. Finalment, l'infant i l'adolescent exerceixen una actitud crítica respecte del text, que neix de la incipient capacitat d'abstracció que els caracteritzarà com a adults».

Pel que fa a les traduccions, veiem una taula de la Panoràmica de la Edición Española de libros (2019, p. 27) que mostra l'evolució de les mateixes durant els darrers deu anys. Veiem que hi va haver una gran variació respecte als llibres traduïts entre el 2015 i el 2017, que va augmentar significativament. Després va descendir també significativament els darrers dos anys.

Evolución de las traducciones en la edición				
Años	Libros traducidos	% Respecto a la oferta	Variación interanual	% Variación interanual
2013	16.237	21,1	-2.984	-15,5
2014	16.301	20,6	+64	+0,4
2015	12.858	16,2	-3.443	-21,1
2016	13.867	16,1	+1.009	+7,8
2017	18.968	21,1	+5.101	+36,8
2018	13.848	17,0	-5.120	-27,0
2019	13.211	14,7	-637	-4,6

Per altra banda, com podem observar en aquesta taula de la Panoràmica de la Edición Española de libros (2019, p. 27), veiem que el català està entre les deu llengües més traduïdes en 2019.

Porcentaje de lenguas traducidas sobre la producción total					
Lenguas	2015	2016	2017	2018	2019
Inglés	8,4	8,2	10,8	8,0	7,1
Castellano	2,2	2,3	2,5	2,2	1,9
Francés	1,8	1,7	2,0	2,3	1,8
Japonés	0,7	0,6	0,8	1,2	1,0
Italiano	0,8	1,0	2,3	0,7	0,8
Alemán	0,9	0,7	0,8	0,8	0,6
Catalán	0,5	0,5	0,6	0,4	0,4
Portugués	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1
Sueco	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Latín	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

A més a més, segons la Panoràmica de la Edición Española de libros (2019, p. 30) el nombre d'ISBN per a llibres en català que es van concedir el 2019 va ser de 6.978, xifra que representa un augment del 4,5 % en comparació de l'any anterior. Les primeres edicions de llibres en català van ser 6.903, la qual

cosa representa el 98,9 % dels llibres editats en català. Tot seguit, el subsector amb més traduccions va ser el de llibres infantils i juvenils. Les publicacions en català editades a Catalunya van experimentar un increment del 18,0 % en el nombre de títols.

Tal com es recull a la Panoràmica de la Edición Española de libros (2019, p. 50), el subgènere de la literatura infantil i juvenil va experimentar un augment del 26,1 %.

Libros infantiles y juveniles - ISBN concedidos					
Materias	Años				
	2015	2016	2017	2018	2019
Libro Infantil y Juvenil	7.919	9.317	11.269	7.973	10.052
Δ% interanual	+5,5	+17,7	+21,0	-29,3	+26,1
% de traducciones	37,5	34,3	47,0	36,2	27,3
% s/total producción	10,0	10,8	12,5	9,8	11,2

Personalment, m'agradaria afegir que considere que la traducció literària ens fa ser més crítics que si traduïrem un altre àmbit de traducció, ja que ens fa ser creatius i tindre coneixements d'altres cultures. Així doncs, ens dona l'oportunitat d'imaginar escenaris, perquè ens obri les portes cap a un altre món en què nosaltres decidim o interpretem el que hi passa.

En resum, la traducció literària ens permet establir ponts entre cultures, promoure la diversitat cultural, preservar el patrimoni literari i enriquir la nostra comprensió del món.

A més a més, en investigacions de Cristina García de Toro (2020, p. 463), aquesta es refereix a la literatura infantil com «The term 'children's literature' encompasses different meanings. It refers to literature for children, including both texts written specifically for them and texts considered appropriate for them. It also frequently includes literary texts about children, in which children play leading roles, and literature (re)claimed by children. Furthermore, it can also include literature written by children, although these texts are rarely published. In this article, however, the first definition is used: children's literature is understood as literature written for children». En aquest article també es menciona que el problema de definir la literatura infantil ve perquè tampoc no aconseguim definir ni *xiquet* ni *infància*. La paraula *infància* pot significar el primer període de la vida d'una persona des que naix fins a l'adolescència, tots els xiquets i les xiquetes d'eixa edat o tots els xiquets i les xiquetes menors de set anys, legalment.

De la mateixa manera ocorre aquest problema a l'hora de definir la literatura infantil. Aquest terme es refereix específicament als xiquets i les xiquetes, però també és literatura per a adults, ja que aquests són qui decideixen sobre els infants. Els infants no tenen la capacitat de decisió sobre quina cosa poden llegir, sempre hi haurà alguna persona adulta que ho farà. Així doncs, abans que es publiqui un llibre de literatura infantil, primer es parlarà sobre si és adequat o no per a ells.

3. Proposta de traducció comentada

A continuació es mostra la proposta de traducció comentada la qual expose en format de taula perquè quede més clar.

En la primera columna trobem el text original, en alemany.

En la segona columna trobem la proposta de traducció que jo mateixa he traduït.

En la tercera columna trobem la part dels comentaris, que expliquen la justificació de la traducció.

En alguns casos no s'han detectat problemes de traducció com a tal, però, tot i això, s'ha pogut comparar la meua proposta de traducció amb la versió publicada a l'espanyol i se n'han extret comentaris.

ORIGINAL	PROPOSTA DE TRADUCCIÓ	COMENTARI
Ein Tag mit Freunden	Un dia amb amics	He optat per traduir el títol de forma literal.
Das ist Waschbär.	Aquest és Os Rentador.	M'haguera agradat traduir el nom d'aquest personatge d'una altra manera, perquè al conte ja hi ha un altre personatge anomenat Os. En castellà es diu <i>Mapache</i> , però en català l'equivalent és Os Rentador.
Waschbär hat Langeweile.	Os Rentador s'avorreix.	Podria haver traduït <i>Os Rentador està avorrit</i> , però com que aquest verb és reflexiu, m'agradava més l'opció que he traduït.
Oft hilft gegen Langeweile ein spannendes Buch oder ein bisschen Sport.	Sovint, llegir un llibre emocionant o fer una miqueta d'esport l'ajuda contra l'avorriment.	En la traducció al castellà no diu que llegir un llibre o fer esport l'ajuden a no avorrir-se, simplement

		que l'ajuden. Crec que és convenient destacar que eixes coses l'ajuden a no avorri-se.
Wenn beides nicht hilft und vielleicht noch Trübsinn dazukommt, sollte man sich einen Apfelkuchen backen. Genau das hat Waschbär vor. Aber Waschbär hat keine Eier.	Si cap de les dues coses l'ajuden i potser està trist, s'hauria de coure un pastís de poma. Això és exactament el que s'ha proposat Os Rentador. Però no té ous.	En la traducció al castellà no s'especifica de què és el pastís i jo he optat per ficar-ho. A més, no s'ha traduït la part de <i>Genau das has Waschbär vor</i> . Potser podríem prescindir d'ella, però crec que si ho fem queda millor i més clar, ja que estem especificant que el personatge farà el pastís.
»Ich geh schnell rüber zu Fuchs«, denkt Waschbär.	«Aniré ràpidament a casa de Rabosa», pensa Os Rentador.	En valencià s'utilitza el futur per a referir-nos a accions que es produeixen immediatament. D'aquesta manera, hem d'evitar la construcció «vaig a».
»Bei Fuchs gibt es Eier, denn Fuchs hat Hühner.«	«En casa de Rabosa hi ha ous perquè té gallines».	En aquesta frase no hi ha res a comentar perquè és simple, l'he traduït de manera literal.
Fuchs ist beschäftigt.	Rabosa està ocupada.	En alemany i en castellà el gènere de la

		paraula <i>Fuchs</i> és masculí, però en català femení. Per tant, l'única opció és traduir-la en femení.
»Was macht du da?«, fragt Waschbär.	«Què fas?», pregunta Os Rentador.	En la traducció al castellà el diàleg s'ha traduït amb guions llargs, però jo ho he fet amb cometes llatines.
»Bei mir regnet es rein«, sagt Fuchs. »Ich muss mein Dach reparieren. Ich komme aber nicht richtig ran.«	«Plou dins de ma casa», diu Rabosa. «He d'arreglar la teulada, però no hi arribe».	En la segona part de la intervenció hi ha dues frases separades per un punt i seguit, però jo ho he separat amb una conjunció que marca l'oposició entre les dues frases.
»Dann lass uns zu Dachs gehen, Dachs hat alles. Bestimmt hat er auch eine Leiter!«, schlägt Waschbär vor.	«Aleshores anirem a casa de Teixó. Ell té de tot. De segur que també té una escala!», suggereix Os Rentador.	Ací també he optat pel futur.
Also machen sich die beiden auf den Weg zu Dachs.	Així que tots dos emprenen el camí cap a casa de Teixó.	He optat per traduir <i>emprenen el camí</i> en lloc de <i>s'encaminen</i> perquè crec que sona més natural.
»Schön, so ein Spaziergang mit Fuchs!«, denkt Waschbär.	«Que bé, un passeig amb Rabosa!», pensa Os Rentador.	Al llarg del text es repetirà la partícula <i>Schön</i> , així que ho he traduït de la mateixa manera durant tot el text.

<p>Dachs hat zu tun. Gerade verzweifelt er an einen Kreuzwortsrätsel.</p>	<p>Teixó està ocupat. Està desesperat amb uns mots encreuats.</p>	<p>En castellà, <i>Kreuzwortsrätsel</i> és <i>crucigrama</i>, però en català no tenim una sola paraula per designar-ho. És per això que s'anomena <i>mots encreuats</i> (i en plural).</p>
<p>»Honigwein mit drei Buchstaben, was soll das denn sein?«, fragt Dachs.</p>	<p>«Vi de mel amb tres lletres, què se suposa que és?» pregunta Teixó.</p>	<p><i>Honigwein</i> traduït és <i>vi de mel</i> (<i>hidromel</i> o <i>aiguamel</i>), que és una beguda obtinguda per la fermentació de la barreja d'aigua amb mel o de most amb mel, amb addició posterior de diferents fruites o diverses espècies, com ara la nou moscada o canyella (https://ca.wikipedia.org/wiki/Hidromel). A part, en la traducció al castellà, el nombre <i>drei</i> s'ha traduït com <i>nueve</i>. Jo he proposat la traducció literal, que és <i>tres</i>.</p>
<p>»Wenn es um Honig geht, musst du Bär fragen. Damit kennt er sich aus«, schlägt Fuchs vor. »Kommt, lasst uns zu Bär gehen und ihn fragen!«</p>	<p>«Si es tracta de mel, has de preguntar a Os. És un expert en això», suggereix Rabosa. «Vinga, anem cap</p>	<p>En aquesta frase no he trobat cap aspecte que calga destacar.</p>

	a casa d'Os i li preguntem!»	
Waschbär, Fuchs und Dachs laufen über die Felder Richtung Wald. Dort wohnt Bär.	Os Rentador, Rabosa i Teixó caminen pels camps en direcció al bosc. Allí viu Os.	Per al verb <i>laufen</i> he proposat la traducció de <i>caminar</i> , mentre que en la versió al castellà han optat per <i>atravesar los campos</i> .
Unterwegs entdecken sie einen Strauch mit Brombeeren. »Schön, so ein Picknick mit Dachs und Waschbär«, denkt Fuchs.	En el camí descobreixen un arbust amb morenes. «Que bé, un pícnic amb Teixó i Os Rentador», pensa Rabosa.	M'haguera paregut bona opció traduir <i>Unterwegs</i> com <i>De camí</i> , però la locució <i>de camí</i> , quan significa 'en el trascurs del camí cap a un lloc', sol anar seguida de la preposició <i>cap</i> <i>a</i> (o <i>a</i>) per indicar el lloc cap al qual algú es dirigeix, segons l'Optimot: https://aplicacions.llengua.gencat.cat/lle/AppJava/index.html?action=Principal&method=detall&input_cercar=de+cam%ED&numPagina=1&database=FITXES_PUB&idFont=14846&idHit=14846&tipusFont=Fitxes+de+1%27Optimot&numeroResultat=1&databases_avansada=&categories_av

		ansada=&clickLink=d etall&titol=%3Cem%3 Ede+cam%ED+a%3C %2Fem%3E%2C+%3 Cem%3Ede+cam%ED +cap+a%3C%2Fem% 3E+o+%3Cem%3Eca m%ED+de%3C%2Fe m%3E%3F&tematica =&tipusCerca=cerca.to t
Doch Bär ist nicht zu Hause. Zum Glück weiß Krähe Bescheid. »Bär wollte zum Bach!«, kräht sie.	Però Os no està a casa. Per sort, Gralla sap on hi és. «Os volia anar al rierol», canta ella.	<i>Krähe</i> pot tindre diverses traduccions com ara gralla, cucala o cornella (https://ca.wikipedia.or g/wiki/Gralla_ occide ntal), però em sembla que gralla és més conegut. El verb <i>krähen</i> vol dir <i>cantar</i> (els animals), així que com la gralla és una espècie d'ocell, era molt bona opció traduir-ho com <i>canta</i> .
Waschbär, Fuchs, Dachs und Krähe machen sich auf den Weg zum Bach.	Os Rentador, Rabosa, Teixó i Gralla es dirigeixen cap al rierol.	En aquesta frase no hi ha res que calga destacar.
»Schön, so eine Kletterpartie mit Waschbär, Fuchs und Krähe!«, denkt Dachs.	«Que bé, una escalada amb Os Rentador, Rabosa i Gralla!», pensa Teixó.	Com ja he comentat abans, la partícula <i>schön</i> es repeteix durant el text i s'ha traduït sempre igual.

Bär sitzt am Ufer und angelt.	Os seu a la vora i pesca.	Com que la frase original és molt senzilla, ací no hi ha res destacable.
Bär ist hocheufreut, seine Freunde zu sehen.	Os està encantat de veure els seus amics.	En la versió en castellà han traduït aquesta frase com <i>Oso se pone muy contento al ver a sus amigos</i> , i jo he optat per escriure que està encantat de veure'ls, que significa el mateix.
»Was für eine Überraschung!«, ruft er.	«Quina sorpresa!», crida ell.	En aquesta frase no hi ha res a comentar, ja que l'he traduït de manera literal.
»Na, hat schon einer angebissen?«, will Fuchs wissen.	«Bo, algú ha picat l'ham?», vol saber Rabosa.	La partícula <i>na</i> és una expressió col·loquial que no té una traducció com a tal i he optat per traduir-la com a <i>bo</i> , que també és una expressió col·loquial en català.
»Nein«, sagt Bär.	«No», diu Os.	Ací no hi ha res a dir.
»Auf was angelst du?«, fragt Waschbär.	«Què pesques?», pregunta Os Rentador.	En la versió en castellà pregunten quins peixos està pescant, però crec que podem ometre els peixos i simplement preguntar <i>què pesques?</i>
»Auf Barsch«, sagt Bär.	«Perca», diu Os.	En la versió al castellà s'ha traduït <i>Barsch</i>

		com <i>barbos</i> , però jo he optat per <i>perca</i> . Ambdós són d'aigua dolça.
»Mit Spinner, Blinker oder Wobbler?«, fragt Krähe.	«Amb cullereta, devon o mosca?» pregunta Gralla.	No he trobat traducció al català dels substantius alemanys, però en general tots són cimbells (cada un és de diferent tipus) que s'utilitzen en la pesca. He optat per una traducció aproximada en català. He trobat una fitxa al Termcat https://www.termcat.cat/es/cercaterm/fitxa/NDAXMzQ1Mg%3D%3D Don diu que <i>cullereta</i> , <i>devon</i> i <i>mosca</i> són uns tipus de cimbell.
»Mit Wurm!«, sagt Bär. »Aber noch überhaupt kein Biss.«	«Amb cucs!», diu Os. «Però en general encara no han picat».	<i>Biss</i> és un substantiu en alemany (picada), però ho he traduït com un verb perquè queda més natural.
Sie warten eine Weile.	Esperen una estona.	Ací no hi ha res a dir.
»Schön, so ein Angelausflug mit Waschbär, Dachs, Fuchs und Bär!«, denkt Krähe.	«Que bé, un viatge de pesca amb Os Rentador, Teixó, Rabosa i Os!», pensa Gralla.	Al llarg del text es repeteix prou la partícula <i>Schön</i> , que és per donar-li fluïdesa al text. He optat per traduir-la de la mateixa

		manera totes les vegades que apareix.
Sie warten und warten, doch nicht passiert.	Esperen i esperen, però no hi passa res.	En aquesta frase no hi ha res a destacar.
Kein Fisch will anbeißen.	Cap peix vol picar.	Aquesta frase és senzilla, no hi ha res a destacar.
»Vielleicht solltest du mal einen anderen Köder probieren?«, schlägt Dachs vor. »Eine Brombeere zum Beispiel?«	«Potser hauries de provar amb un esquer diferent?», suggereix Teixó. «Una mora, per exemple?»	Un esquer és el menjar o artifici que s'utilitza per a atraure els animals, especialment les aus i els peixos, segons el DNV.
»Papperlapapp!«, sagt Bär. »Wir brauchen ein bisschen Geduld!«	«Bovades!», diu Os. «Necessitem una mica de paciència!»	En aquesta frase no hi ha res a destacar.
Vom Angeln hat Dachs wirklich nicht die leiseste Ahnung.	Teixó no té ni la més mínima idea de pesca.	No he traduït l'adverbi <i>wirklich</i> perquè sense ell s'entén la traducció i no és necessari.
Dachs hat keine Ahnung vom Angeln. Und Fuchs hat keine Geduld.	Teixó no té idea de pesca, i Rabosa no té paciència.	En alemany s'escriu el <i>keine</i> com a negació.
»Ich fange dir jetzt einen Barsch«, ruft Fuchts auf einmal.	«Ara mateix et pesque una perca», crida Rabosa de sobte.	En la versió en castellà s'ha traduït <i>Barsch</i> per <i>barbo</i> , però al diccionari Pons està traduït com <i>perca</i> (https://es.pons.com/traducci%C3%B3n/alem%C3%A1n-espa%C3%B1ol/Barsch), l'opció que jo he triat. A més, aquests dos peixos són d'aigua

		dolça, per la qual cosa no trobe que hi haja cap problema.
»Mit Bloßen Pfoten, blitzschnell und geschickt.«	«Amb les mans, ràpid com un llamp i hàbil».	Al principi vaig pensar traduir <i>Bloßen Pfoten</i> com <i>potes nuetes</i> , però crec que no té molt de sentit, aleshores vaig preferir traduir-ho com <i>mans</i> . En castellà també s'ha traduït així.
Er stürzt sich ins Wasser und weg ist er.	Es capbussa en l'aigua i se'n va.	Ací no hi ha res a destacar.
Fuchs gibt sich wirklich allergrößte Mühe, doch einen Fisch fängt auch er nicht.	Rabosa s'esforça molt, però tampoc no hi pesca res.	Ací tampoc he traduït l'adverbi <i>wirklich</i> .
Das Wasser sieht so verlockend aus, dass Waschbär, Dachs und Krähe beschließen, ein Bad zu nehmen. Bär macht auch mit. Das Wasser tut wirklich sehr gut.	L'aigua sembla tan temptadora que, Os Rentador, Teixó i Gralla decideixen prendre un bany. Os també s'uneix. L'aigua està realment molt bona.	En la versió en castellà no han traduït que Os també pren un bany. Jo ho he traduït perquè a part d'estar a l'original, es veu en la imatge. A més a més, el <i>wirklichk</i> ara sí que l'he traduït perquè li dona importància a la traducció i diu com estava l'aigua.
»Schön, so ein Badetag mit Waschbär, Fuchs, Dachs und Krähe!«, denkt Bär.	«Que bé, un bany amb Os Rentador, Rabosa, Teixó i Gralla!», pensa Os.	En la versió en castellà <i>Badetag</i> s'ha traduït com <i>un día de baño</i> , però crec que queda millor traduir-ho com <i>un bany</i> .

Danach trocknen sie sich in der warmen, Sonne Federn und Pelz.	Després s'assequen les plomes i la pell al sol.	Ací crec que podem prescindir de traduir <i>warmen</i> , ja que se sap que el sol és càlid.
Zusammen lassen sich selbst die kompliziertesten Rätsel lösen.	Fins i tot resolen junts els mots encreuats més complicats.	Com que <i>Rätsel</i> es refereix al <i>Kreuzworträtsel</i> del principi, ho he traduït igual.
Als es Abend wird, machen sich die fünf auf den Heimweg. Schließen haben sie noch einigen zu erledigen.	En caure la nit, tots cinc emprenen el camí de tornada. Finalment, encara han de fer algunes coses.	<i>Schließen</i> és un verb en alemany que significa tancar, però com que no queda bé traduir-ho com a verb, he optat per traduir-ho com a connector.
Bei Dachs eine Leiter ausleihen...	Deixar que Teixó els preste una escala,	Ací no hi ha res a destacar.
bei Fuchs das Dachs reparieren...	arreglar la teulada a casa de Rabosa	Ací no hi ha res a destacar.
und noch ein paar Eier besorgen.	i aconseguir alguns ous.	Ací no hi ha res a destacar.
Dann können sie bei Waschbär endlich Apfelkuchen backen. Einen für Fuchs, Waschbär, Dachs und Krähe und einen für Bär. Denn Bären haben großen Hunger.	Aleshores per fi podran coure dos pastissos de poma. Un per a Rabosa, Os Rentador, Teixó i Gralla, i un per a Os. Perquè els ossos tenen molta gana.	Encara que a l'original no diu que podran coure dos pastissos, sinó pastissos, he pensat que és millor dir-ne quants perquè s'entenga millor.
Was für ein schöner Abend, was für ein toller Tag!	Quina vesprada més meravellosa, quin dia tan fantàstic!	He traduït <i>Abend</i> per <i>vesprada</i> en lloc de <i>nit</i> , ja que em sembla que tenint en compte les il·lustracions del llibre, és de vesprada.

4. Conclusions

La realització d'aquest treball ha sigut tot un repte per a mi i ha estat una experiència tant personal com acadèmica molt enriquidora, ja que he après molt i m'he adonat que la meua passió és la traducció literària.

En primer lloc, m'ha servit per a créixer personalment, perquè quan vaig pensar que havia de fer aquest treball, vaig pensar que seria molt difícil i seria un desafiament per a mi. Així doncs, he pogut practicar encara més la feina de la traducció i millorar en eixe aspecte. Vaig haver de llegir-me el llibre en alemany per tal de saber quina era la història i quines coses contava. A més, una vegada fet això i feta la proposta de traducció, la meua tutora em va enviar també la versió en espanyol per a comparar i entendre-ho millor. Durant el grau de Traducció i Interpretació hem hagut de traduir textos de l'alemany al català (uns més complexos que altres), però aquest text no ha sigut gaire difícil perquè és de literatura infantil per a una franja d'edat de xiquets xicotets, aleshores el llenguatge que utilitza per al públic que s'adreça és bastant accessible. D'eixa manera, la meua primera idea va ser comentar els problemes que sorgien de la traducció, però com que no en tenia, vaig haver de canviar la meua visió i fer una proposta de traducció comentada.

Al llarg del treball he après encara més que cada decisió que prenem en el món de la traducció ha d'estar justificada i tot ha de tindre coherència i sentit, al mateix temps. També he après que la literatura infantil té un gran paper al món, ja que des de ben menuts comencem a llegir i a formar-nos, així que aquest tipus de literatura requereix igualment exigència, perquè aprenem i recordarem coses que després utilitzarem en el món adult. S'ha de tractar els xiquets de la mateixa manera que qualsevol persona que llig, siga de l'edat que siga.

Durant el procés del treball he aplicat conceptes i estratègies que he anat aprenent durant el grau, així que per a mi ha estat una experiència realment enriquidora i bonica, ja que tots aquests anys d'esforç han pagat la pena.

Finalment, haver fet aquest Treball Final de Grau ha suposat per a mi un canvi en la manera de pensar que tenia. No m'havia plantejat ser traductora literària en un futur, però després d'aquest treball, he

trobat que és una de les meues preferències, encara que requereix el seu esforç. Així doncs, en un futur m'agradaria dedicar-me a això.

5. Bibliografia

- Biblioteca Nacional de España. (s. d.). *La literatura infantil y juvenil: una introducción*. Biblioteca Nacional de España. Recuperat 23 de gener de 2023, de https://www.bne.es/es/Micrositios/Guias/Literatura_Infantil/Introduccion/
- Diccionari normatiu valencià*. (s. d.). <https://www.avl.gva.es/lexicval/>
- Diccionario Pons*. (s. d.). <https://es.pons.com/traducci%C3%B3n>
- García de Toro, Cristina (2006, 1 d'abril). Panoràmica de la traducció entre espanyol i català en els àmbits literari i audiovisual. *Caplletra. Revista Internacional de Filologia*. Recuperat 23 de gener de 2023, de <https://ojs.uv.es/index.php/caplletra/article/view/4849/4695>
- García de Toro, Cristina (2014) Traducir literatura para niños: de la teoría a la práctica. *Trans*, 18, 123-137. Recuperat 16 d'abril de 2023, de <https://doi.org/10.24310/trans.2014.v0i18.3249>
- García de Toro, Cristina (2020). La traducción de literatura infantil: temas centrales y nuevas vías de investigación. *Sendebarr*, 31(0), 461-478. Recuperat 23 de gener de 2023 <https://doi.org/10.30827/sendebarr.v31i0.13605>
- García de Toro, Cristina, i Marco, Josep (2010). De clàssics moderns i altres històries: la traducció de literatura infantil i juvenil. Dins: Bacardí, Montserrat i Godayol, Pilar (coords.), *Una impossibilitat possible. Trenta anys de traducció als Països Catalans (1975-2000)* (pp. 159-181). El Cep i la Nansa.
- Institut d'Estudis Catalans - Diec2*. (s. d.). <https://dlc.iec.cat/>
- Labor Atelieregemeinschaft (2014, 13 de desembre). En *Wikipedia* https://de.wikipedia.org/wiki/Labor_Atelieregemeinschaft
- Madueño, David (2004). *Literatura infantil i juvenil - lletra - La literatura catalana a internet*. <https://lletra.uoc.edu/ca/tema/literatura-infantil-i-juvenil/detall>
- Marco Borillo, Josep (2017). La literatura juvenil traduïda al català: perfil editorial i estilístic. Dins: Garcia Sala, Ivan, i Sanz Roig, Diana (eds.), *Traducció, món editorial i literatura catalana (1975-2000)* (pp. 239-270). Lleida: Punctum.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte (2019). *Panorámica de la edición española de libros*.

Recuperat 29 de març de 2023, de https://www.libreria.culturaydeporte.gob.es/libro/panoramica-de-la-edicion-espanola-de-libros-2019-analisis-sectorial-del-libro_3910/

Optimot, consultes lingüístiques – Llengua catalana. (s. d.).

<https://aplicacions.llengua.gencat.cat/llc/AppJava/index.html>

Parcerisas, Francesc (2010). Traducció i ideologia. Algunes notes. Dins: Bacardí, Montserrat, i Godayol, Pilar (coords.), *Una impossibilitat possible. Trenta anys de traducció als Països Catalans (1975-2000)* (pp. 19-36). El Cep i la Nansa.

Philip Waechter (2022, 15 d'abril). En *Wikipedia* https://de.wikipedia.org/wiki/Philip_Waechter

Real Academia Española: *Diccionario de la lengua española*, 23.ª ed., [versió 23.6 en línia].

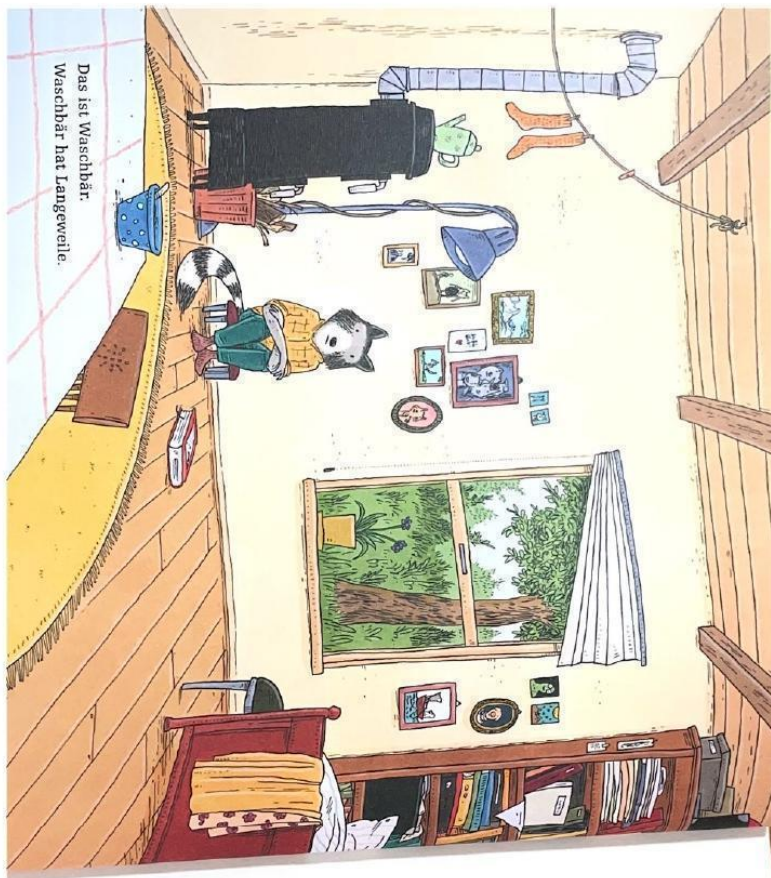
<https://dle.rae.es/> [18/04/2023].

Reverso Context. (s. d.). <https://context.reverso.net/traduccion/>

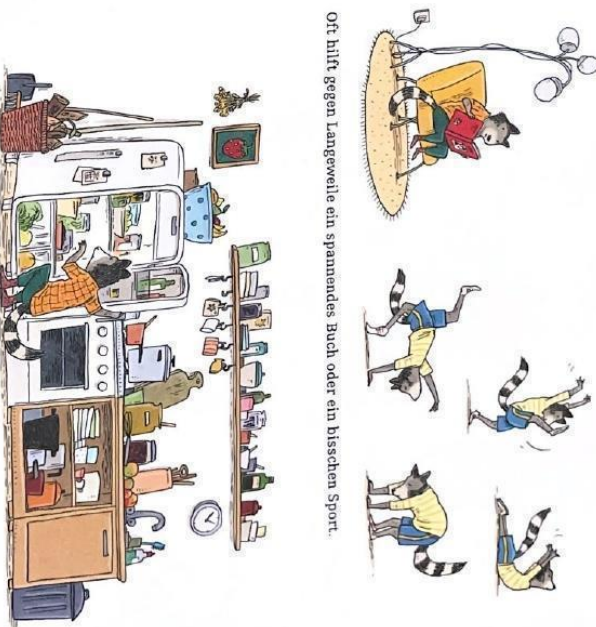
TERMCAT | Centre de terminologia de la llengua catalana. (s. d.). <https://www.termcat.cat/ca>

Waechter, Philip (2021). *Ein Tag mit Freunden*. BELTZ&Gelberg.

6. Annex: text original (*Ein Tag mit Freunden*)

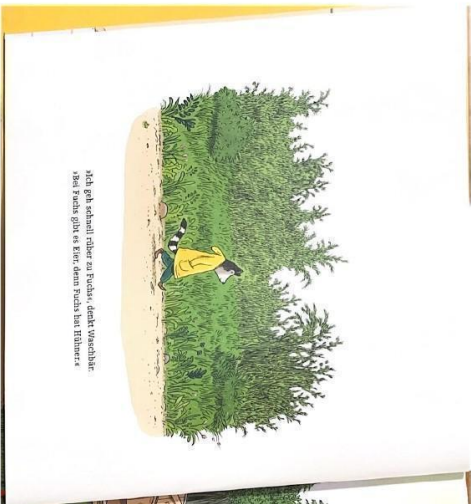
Das ist Waschbär.
Waschbär hat Langeweile.

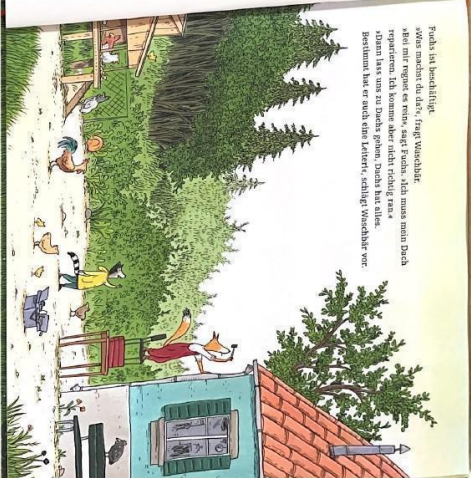
Oft hilft gegen Langeweile ein spannendes Buch oder ein bisschen Sport.

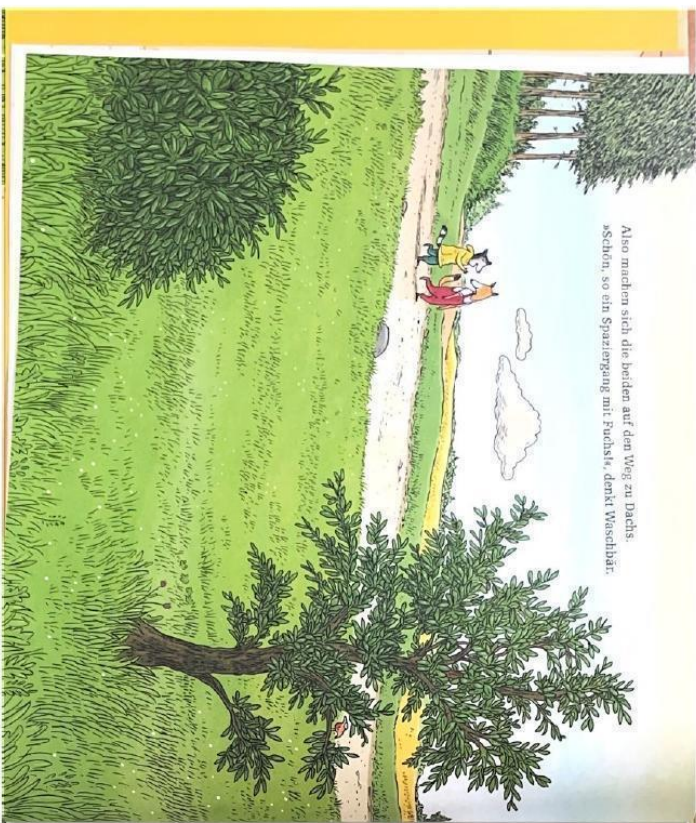
Wenn beides nicht hilft und vielleicht noch Trübsinn dazukommt, sollte man sich einen Apfelkuchen backen. Genau das hat Waschbär vor. Aber Waschbär hat keine Eier.

Nicht ganz so schnell rüber zu Pucko, denn Vorschüler
 hat auch Glück es kann denn nicht bei Hühner

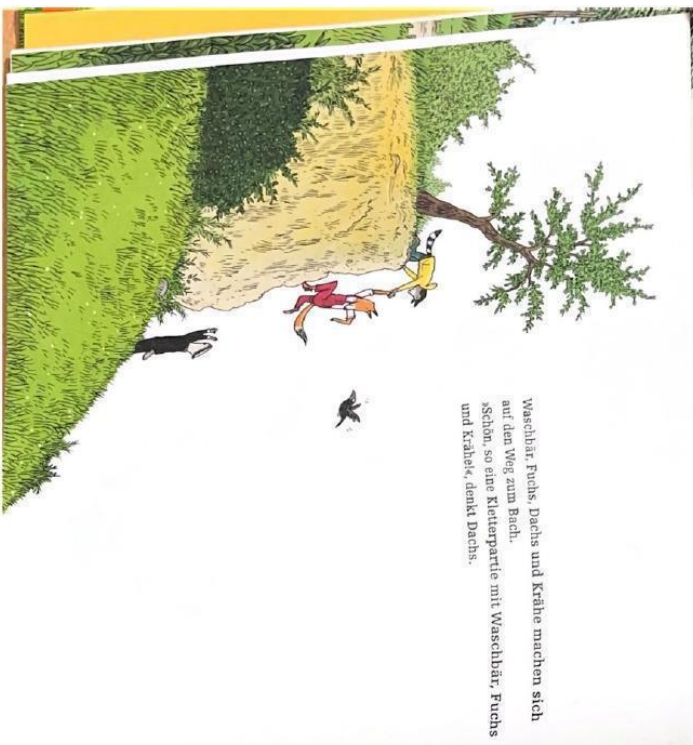
Pucko ist hundertfünfzig
 Jahre alt und hat die Farbe
 rot und weiß. Er ist ein
 sehr guter Hund und
 er ist sehr brav. Er ist
 ein sehr guter Hund und
 er ist sehr brav. Er ist
 ein sehr guter Hund und
 er ist sehr brav.

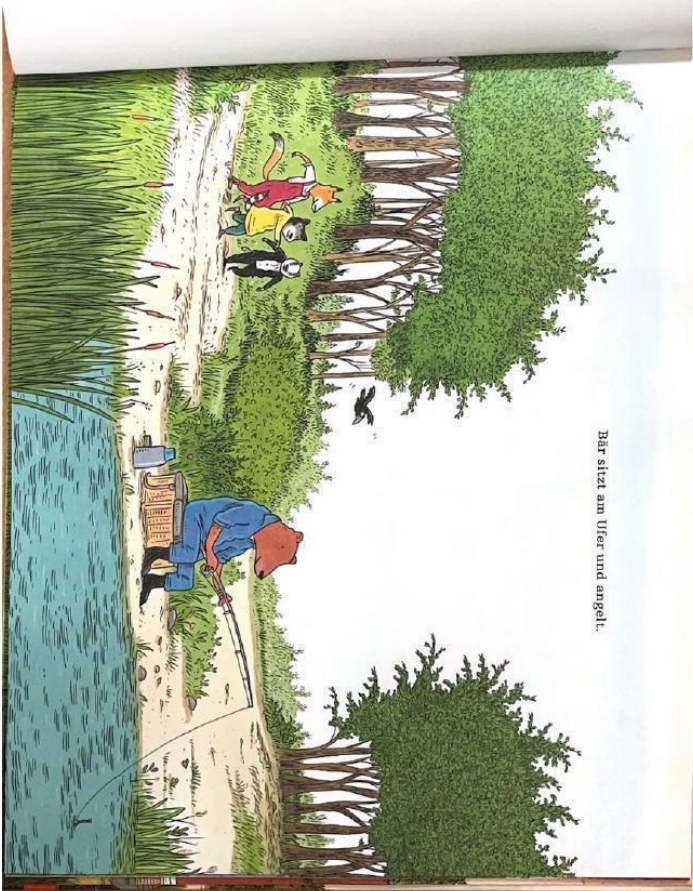
Also machen sich die beiden auf den Weg zu Dachs.
»Schön, so ein Spaziergang mit Fuchsi«, denkt Wuschhärl.

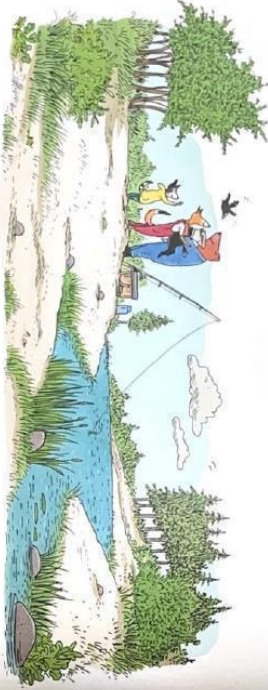
Dachs hat zu tun. Gerade verzweifelt er an einem Kreuzwörterrätsel.
»Honnigweh mit drei Buchstaben, wies soll das denn sein?«, fragt Dachs.
»Wenn es um Honig geht, musst du Bär fragen. Damit kennt er sich aus«,
schlägt Fuchs vor. »Kommt, lassst uns zu Bär gehen und ihn fragen.«

Waschbär, Fuchs, Dachis und Krähne machen sich
auf den Weg zum Bach.
»Schön, so eine Kletterpartie mit Waschbär, Fuchs
und Krähne«, denkt Dachis.

Bär sitzt am Ufer und angelt.

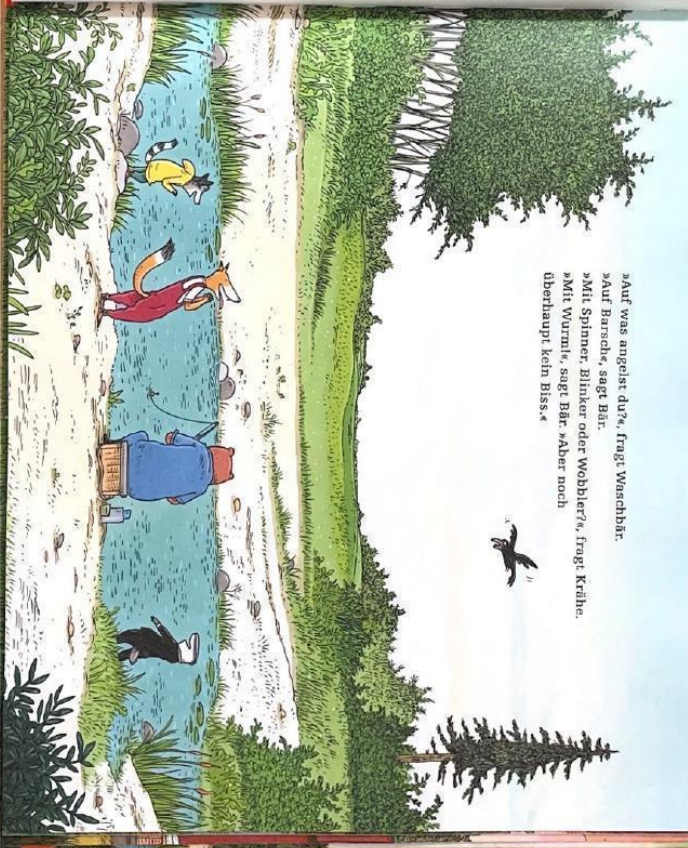

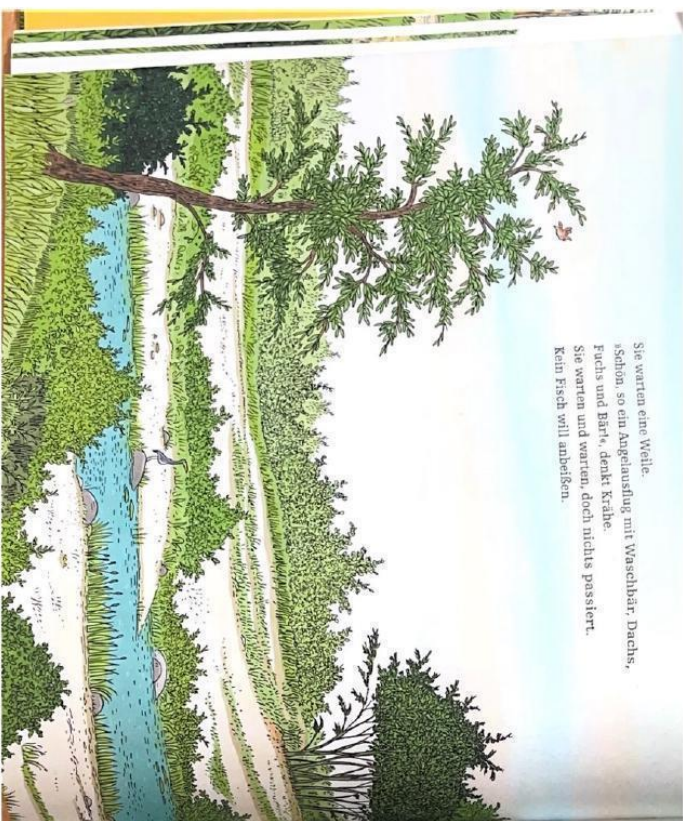
Bar: Ist hochfreak, seine Freunde zu sehen.
 »Was für eine Überraschung!«, ruft er.

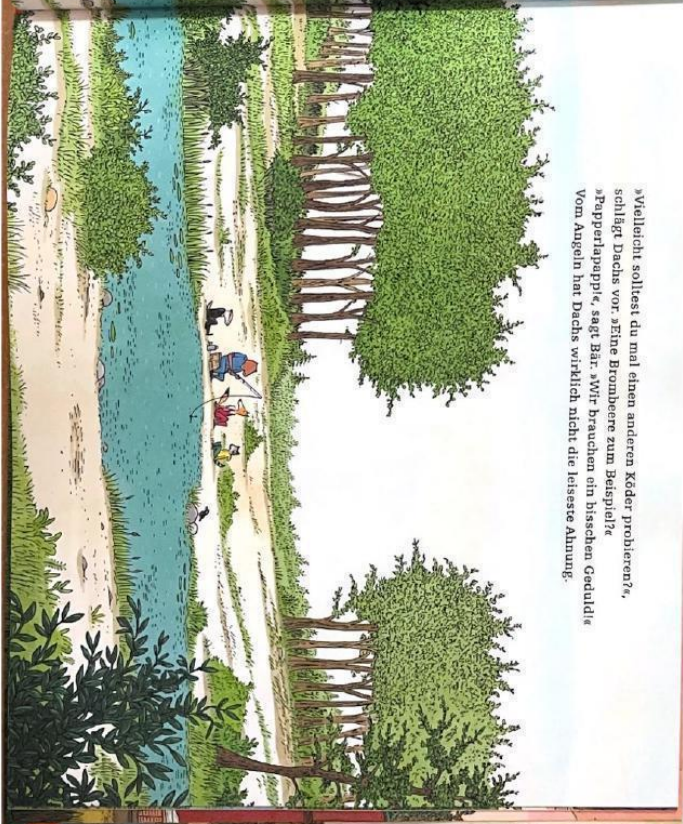
»Na, hat schon einer angebissen?«,
 will Fuchs wissen.
 »Nein«, sagt Bar.

»Auf was angeht du?«, fragt Waschbär.
 »Auf Barmel!«, sagt Bar.
 »Mit Spinner, Blinker oder Wobbler?«, fragt Krabbe.
 »Mit Wurml!«, sagt Bar. »Aber noch
 überhaupt kein Biss.«

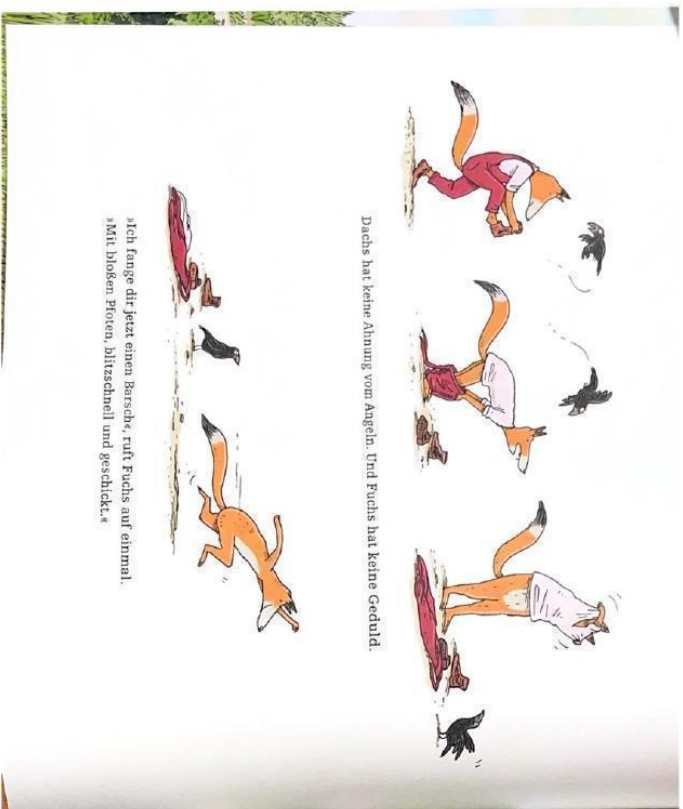

Sie warten eine Weile
 schon, so ein Angelausflug mit Waschbär, Dachts,
 Fuchs und Bärle, denkt Krähle.
 Sie warten und warten, doch nichts passiert.
 Kein Fisch will anbeißen.

»Vielleicht solltest du mal einen anderen Käder probieren?«,
 schlägt Dachts vor. »Eine Brombeere zum Beispiel?«
 »Papperlapappe!«, sagt Bär. »Wir brauchen ein bisschen Geduld!«
 Vom Angeln hat Dachts wirklich nicht die leiseste Ahnung.

Dachs hat keine Ahnung vom Angeln. Und Fuchs hat keine Geduld.

„Ich fange dir jetzt einen Barsch“, ruft Fuchs auf einmal.
„Mit bloßen Flossen, blitzschnell und geschickt.“

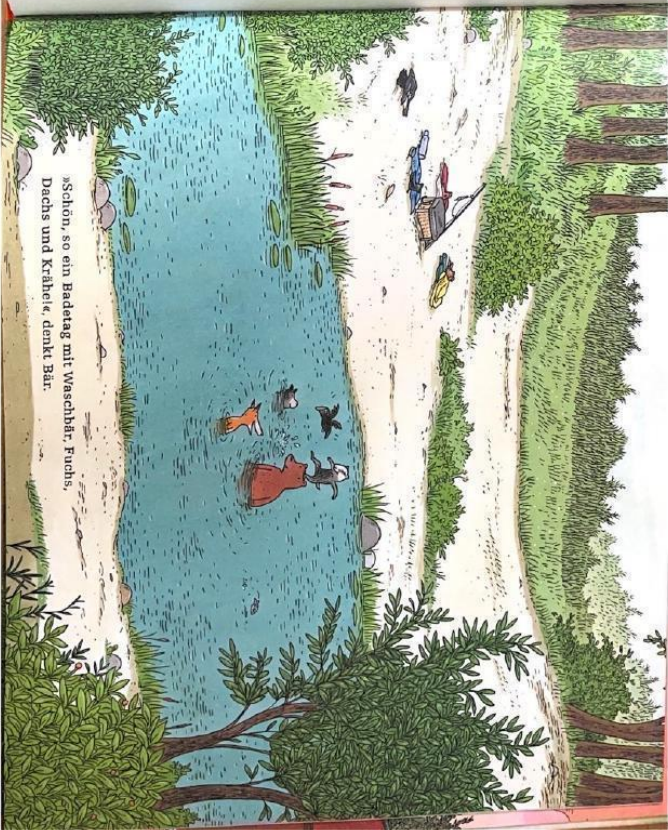
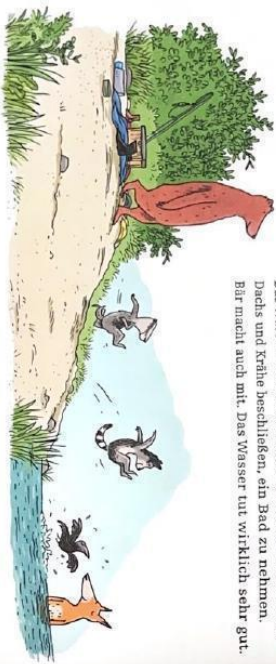
Er stürzt sich ins Wasser und weg ist er.

Fuchs gibt sich wirklich allergrößte Mühe, doch einem Fisch flingt auch er nicht.

Das Wasser sieht so verlockend aus, dass Waschbär, Dachs und Krähle beschließen, ein Bad zu nehmen. Bär macht auch mit. Das Wasser tut wirklich sehr gut.

„Schön, so ein Badetag mit Waschbär, Fuchs, Dachs und Krähle, denkt Bär.“

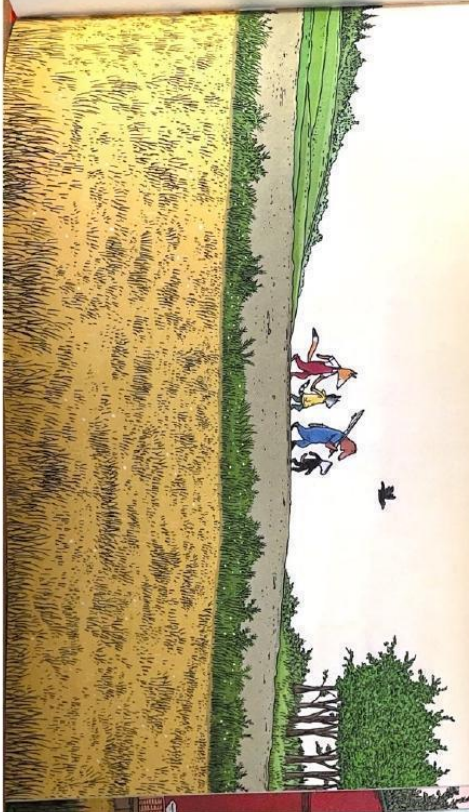

Danach trocknen sie sich in der warmen Sonne Federn und Pelz.

Zusammen lassen sich selbst die kompliziertesten Rätsel lösen.

Als es Abend wird, machen sich die fünf auf den Heimweg. Schließlich haben sie noch einiges zu erledigen.

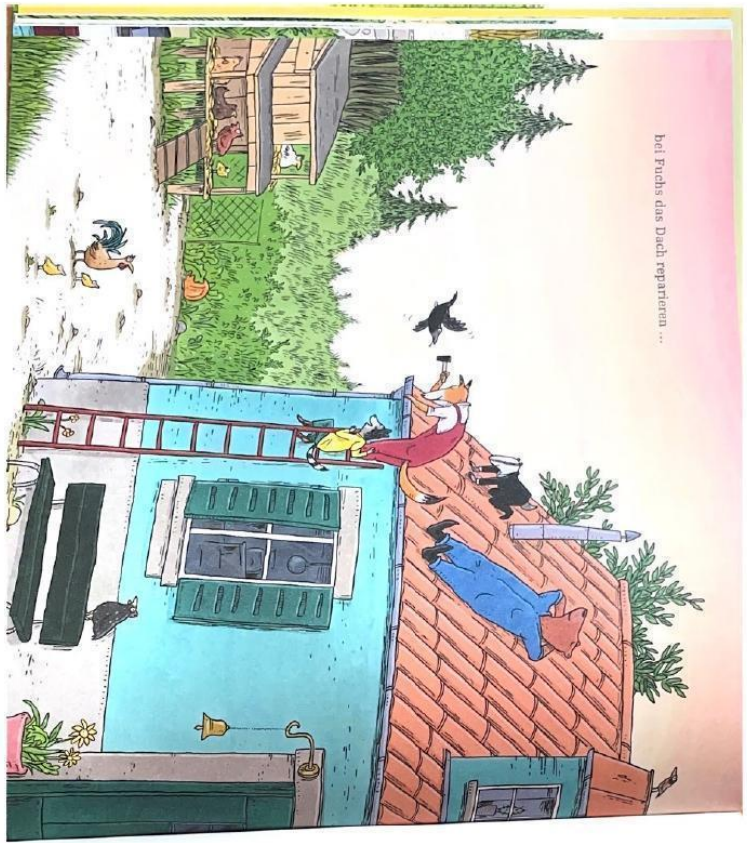

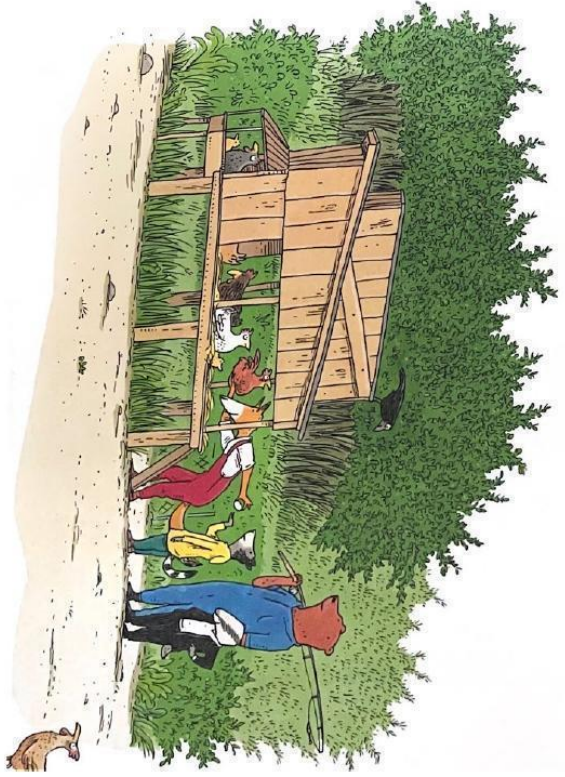
Bei Dach's eine Leiter ausleihen ....

bei Fudis das Dach reparieren ...

und noch ein paar Eier besorgen.

Dann können sie bei Meschär endlich Apfelkuchen backen.
Einen für Fuchs, Waschbär, Dachs und einen für Bär.
Denn Bären haben großen Hunger.

Was für ein schöner Abend,
was für ein toller Tag!

